

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: ВЕrgen 4-0807 4-0237

— Тел. У. Н. Союз: ВЕrgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПЛЯНУЮТЬ БЮДЖЕТ НА 80 БІЛІОНІВ

Податки передбачені на 10 біліонів

Вашингтон, 28 червня. — Не зовсім точні, однак приблизно можливі велетенські видатки в федеральному бюджеті на майбутній — 1953 — скарбовий рік накреслив в сенатській фінансовій комісії секретар скарбу Джон В. Снайдер і помішник бюджетового директора Елмер В. Стаатс. Комісія обговорює тепер законопроект нових податків, який уже схвалений у комісії палати репрезентантів і при цій нагоді секретар скарбу подав цифри з цього бюджету. Він оцінює, що на скарбовий рік, який починається в липні наступного року, треба буде мати готових найменше 80, а може й 90 біліонів доларів. Це далеко вища цифра, ніж можна було передбачувати, коли взяли до уваги, що адміністрація заповила 68,400,000,000 видатків у бюджеті на найближчий фінансовий рік, який починається з 1 липня і триватиме до 30 червня 1952 р. Адміністрація передбачає з видатки, оперті на засади „плата за ходу“, отже, не залишаючи ніяких дефіцитів на далі. До такої засади треба пристосуватися приходи, які мають складатися майже виключно з податків. На найближчий скарбовий рік податки передбачені висотою десять біліонів, а на 1953 рік до них треба було б додати ще нових одинадцять біліонів, що дало б округлу суму коло 22 біліонів в 1953 р. зрозуміло, що такі обрахунки вникають побоювання, що країна не витримає такого тягару й тому треба буде подумати над способами заспокоєння загальною обурення в час кризи.

Гелікоптер Осів На Даху Катедри

Нью Йорк. — Поліційний літак-гелікоптер з аеродрому Флойд Беннет осів на даху спіскопальної катедри св. Івана, піднявши зрідти робітника, який лежав пошкоджений роботою, і злетів з ним на землю в Риверсайд парку, де вже на нього ждав шпитальний амбуланс. Виконавши свою службу, літак відлетів до свого майдану, щоб звітувати владі про найскладніший спосіб врятування людини, який досі записали в історію літунства. Дах на катедрі не плоский і на ньому для гелікоптера було тільки одне місце, величиною 30 квадратних стіп. Крыла мотору мають 38 стіп у промірі, отже вже це саме було незначайною перешкодою для осідку гелікоптера.

РОБІТНИКІ НА СОВБЕЖІ ДІСТАНУТЬ СВОЄ

Нью Йорк. — Погрози, якими синав наліво й направо Майкел Кейл — голова юнії транспортних робітників, до 1 липня, притихли. Це треба завдячувати тактові посадничу міста Вінесонів Імпелдіттері, який умів притупити гострий язык Кейла і наказав розглянути справу з усіх боків. Спеціальна комісія випрацювала план запровадження на підприємств залізничників 40 годинного робочого тижня від 1 липня 1952 р., з тим, що платно даватимуть за 48 годин. Міський касі це коштуватиме \$24,000,000 річно. Страйк на залізничних заборонений законом, а Кейл погрожував, що не послухає закона.

Нью Йоркові грозили недостача хліба, бо пекарі заповіли страйк від неділі.

Зменшують ідальність робітників в автомобільній продукції тому, що не стас матеріалів на виробництво авт.

УРЯД ЗАДУМУЄ ПЕРЕБРАТИ ПОВІТРЯНЕ ПІДПРИЄМСТВО

Вашингтон. — Після того, що президент Труман звернувся до пілотів легунової підприємства Юнайтед Ер Лайнс, щоб вони закінчили страйк і тим не опустили до застою в перевозі; уряд готується перебрати це підприємство під свою опіку, і щоб воно працювало на такий лад, як це стається з залізничними підприємствами. Це можна зробити на підставі повноважень, які має президент з уваги на необхідний стан країни. Коли б прийшло до видання такого розпорядку, то це був би перший цього роду розпорядок в історії ЗДА для закінчення страйку на авіаційному підприємстві. Заки повніться можливий наказ, федеральна служба посередництва пробусе погодити юнію пілотів, в якій зорганізовані 900 осіб, що вийшли на страйк 19 червня, з власниками Юнайтед Ер Лайнс.

ОБОРОНА ЗАЛЕННА ВІД ФІНАНСОВОЇ КОНТРОЛІ — ЗАСТОРОГА ТРУМАНА

Вашингтон. — Черговий пленум сенату радив над законопроектом про продовження контролю ціл, платень і комірного до 3 години ранку в п'ятницю 29 червня і переважною більшістю схвалив свій бил, відкидаючи домагаючи адміністрації повернути назад ціни на товари.

В АМЕРИЦІ

Заповідає відсиджування карн в торні провідних комуністам о-кружний прокуратор в Нью Йорку. Вже мабуть у поведллок опиниться большевицька шпіджа в простій „Лавонія хаті“.

Не буде брати участі в спільних збірках на різнородні громадські фонди Американський Червоний Хрест, за односторонніми рішеннями конвенції Ч. Х., що саме покінчилися в Нью Йорку. Такі кампанії вестиме А. Ч. Х. окремо від інших.

Обтяв фонди на економічну відбудову Японії президент Труман у новому бюджеті. Тепер ставили ці фонди \$150,000,000, а на наступний рік передбачується тільки \$27,000,000.

Стівендію у висоті \$1,000 дстала 17-річна Патріція Мек Ківер з Бронксу, Н. Й.; за написання найкращої розвідки „Як надоліжати поборовати комунізм“. Конкурс на стівендію розпочала округна Рада Ветеранів Чужих Воєн.

ЦЕНТР МІЖНАРОДНОГО НАПРУЖЕННЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ — портове місто АВАДАН, осередок Іранської нафтової індустрії. На ріці напроти Авадан закинув якор британський крейсер Маурітіус, а в порті очікують дозволу на відвід британські наливні кораблі, що відмовилися експортувати нафту для Ірану. Іранський прем'єр Моссадег (в обрамленні зправа) звернувся тепер до президента Трумана, прохаючи його посередництва для поладження спору.

ІРАН ПРОХАЄ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В НАФТОВОМУ СПОРІ

Тегеран, Іран, 29 червня. — Іранський прем'єр Могоммед Моссадег звернувся вчора особистим листом до президента Трумана, прохаючи його допомоги і посередництва в англо-іранському нафтовому спорі, що своїм останнім розвитком загрожус повним заломанням Іранської нафтової індустрії. Діло в тому, що після зривання Іранським урядом переговорів з Англо-Іранською Нафтовою Компанією, та після ухвали іранським парламентом окремого закону проти саботажів, Британія рішила відкликати коло 3,000 своїх урядовців і фахівців з іранської нафтової індустрії, як теж англійські наливні кораблі відмовилися експортувати нафту для іранського уряду. Крім того, британський уряд, з огляду на нелевне положення і погрози, вислав в Перську затоку свій воєнний корабель для охорони британських громадян, якщоб зайшла така потреба. Вміжчасі, нафтову продукцію вже майже цілком перервано. Іранський прем'єр, поклкуючись на приязне американське становище до національних аспірацій усіх народів та на американські жертви для оборони волі у війнах, прохас посередництва президента Трумана та його допомоги Іранові в змаганні до здійснення його „національного ідеалу“, що ним вважає прем'єр Моссадег, правдоподібно, націоналізацію нафти. В листі він не з'ясовує якого власне посередництва він бажає, але здогадується, що йому йдеться про намову Британії, щоб вона залишила в Ірані своїх нафтових спеці-

АМЕРИКА ГОТОВА ПОСТАЧАТИ НАФТУ ЄВРОПІ, КОЛИ НЕ БУДЕ ЇЇ З ІРАНУ

Вашингтон, 28 червня. — Уряд ЗДА виявив плани постачати Західній Європі нафту, яку добувають 18 американських підприємств, щоб заступити недостачу на випадок, коли не можна буде дістати її з Ірану. Ця оповістка з'явилася майже водночас із заявою президента, що становище в Ірані дуже поважне. На пресовій конференції президент сказав, що він надіється на мирне закінчення спору між Іраном і Великобританією і що він вживе для цього всіх своїх сил і засобів.

Ще до того, як президент виявив свій погляд на пресовій конференції, Біллі Дім оголосив текст листа, який прислав до президента прем'єр Ірану, д-р Могоммед Моссадег з повідомленням про доконечність удержання іранської нафти. Президент відповів, що він не може посередничати в спорі між Іраном і Великобританією, бо це не входить в його ділянку.

Плян постачання нафти за-

ПОТРІБНО БІЛЬШЕ ВІЙСЬКА ДЛЯ ОБОРОНИ ЄВРОПИ

Париж, 29 червня. — Ген. Алфред М. Грунтер, шеф штабу при головній квартирі альянтських сил в Європі, заявив вчора, що хоча в розбудові альянтських сил в Європі вже зроблено „значний прогрес“, проте „ми все ще не є готові до оборони Європи“. Він вважає, що впродовж наступного року основна різниця між альянтськими і совєтськими військами в Європі буде кількісною вирівняна і тоді кожний нападник повинен „зупинитися, подивитися і послухати“, заки Грунтер вважає, що альянтські збройні сили мають два головні завдання в Європі: стояти на сторожі миру і розбиття ворога, якщо б він поважився мир порушити. Щодо загального положення, — ген. Грунтер вважає „оптимістам”

ЮГОСЛАВІЯ ВІДКИДАЄ ЗАЛИЦЯННЯ КОМІНФОРМУ

Београд, 29 червня. — В колі закордонних дипломатів в столиці Югославії викликав помітне заінтересування останній епізод, що трапився між болгарським представником та югославським міністерством закордонних справ. Болгарський представник зголосився у „важливій справі“ до міністерства, але, як його прийнято, — виявилось, що він бажас собі тільки „приязно поговорити“, додаючи, що його уряд бачить „багато можливостей“ для поладження суперечностей. Це була перша того роду спроба від часу зривання Югославії з

АМЕРИКА РОБИТЬ ДАЛЬШІ ЗАХОДИ В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Советські пропозиції вважаються виправданням американської політики. — Президент остерігає перед послабленням оборонної готовости

Вашингтон, 29 червня. — Після дальших совєтських висловень в справі запропонованих Маліком переговорів для замиренья в Кореї, — Злучені Держави почали робити в цьому напрямку дальші заходи, порозуміваючись насамперед з альянтським головним командантом на Далекому Сході, ген. Метью Ріджвемс, та зі обоими союзниками, що беруть активну участь в корейській війні. Йдеться насамперед про астановлення чергової фази переговорів. — Пропозиції Маліка в О. Н. — сконкретизував опісля совєтський заступник міністра закордонних справ А. Громіко в розмові з американським амбасадором Аленом Кірком в Москві, видаючи думку, що переговори повинні відбутися між військовими командантами в Кореї, точніше, між командантами альянтських і шівнічно-корейських військ, з е-вентуальною участю команданта комуні-китайських „добровольців“. З вчорашніх заяв у Вашингтоні виходило б, що ген. Ріджвей вже дістав відповідні доручення. Тепер залишається знайти можливість зустрічі командантів. Темою їхніх нарад була б виключно військова сторінка перемир'я, тоді як політичні справи мали б бути обговорені пізніше після припинення воєнних дій. Державний департамент висловив, що такі розмови можливі тільки тому, що в своїх нових пропозиціях Совєти не видвинули жадної з попередніх комуністичних передумов замиренья, до яких належали домагаючи евакуації альянтських військ з Кореї, передачі комуністам Формози та прийняття червоною Кореєю Об'єднаних Націй. Президент Труман на своїй вчорашній пресовій конференції висловив надію, що висловлення совєтських пропозицій між Громіком і Кірком дозволить на дальші заходи в справі перемир'я, які з американського боку вже й робитися. Президент рівночасно додав, що останні совєтські мирові пропозиції він вважає виправданнями дотеперішньої американської політики, скерованої на локалізацію корейської війни. З другого боку, президент остерігає, що навіть найменше послаблення в здійсненні програми американської оборонної готовости було б „найбільш по-губною справою, яка могла б трапитися“. Державний секретар Дін Ачесон зі свого боку висловив в конгресовому Комітеті закордонних справ, що американське становище до Формози і китайського членства в О. Н. в нічому не змінилося та що теж після евентуального перемир'я Злучені Держави вдержат свої гарантії для Формози проти комуністичної агресії і дальше визнаватимуть Чіян Кай-ші представником законного китайського уряду. В загальному, Злучені Держави з-поміж усіх альянтів ставляться до совєтських пропозицій з найбільшою обережністю, підозрюючи, що це може бути тільки чергова дипломатична хитрість для практичних користей проти Заходу.

ТРИГВЕ ЛІ ДОБАЧУЄ „НАДІЙНИЙ ПРОГРЕС“ ЩОДО ЗАМИРЕННЯ

Об'єднані Нації, 29 червня. Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Трігве Лі, що на вістку про совєтські мирові пропозиції перервав свою відпустку в Норвегії і негайно вернувся до Нью Йорку, заявив вчора, що „дотеперішній прогрес щодо припинення воєнних дій в Кореї був надійний“. Лі додав, що хоча він в теперішній стадії дипломатичної акції не може ще висловити своїх передбачень, але він покладає „великі надії“, що „в найближчих кількох днях можна буде обережно, але швидко піти вперед“. Заяву Трігве Лі інтерпретується головню як заклик до Злучених Держав, щоб вони, не ризигнувши зі своїми резервами щодо справжньої вартости пропозицій, зробили все можливе для їх використання. Теж Лі вважає, що найкращим шляхом до замиренья в Кореї будуть запропо-

Малік Віне „Диспонований“

Нью Йорк, 29 червня. — Після кількох днів дипломатичної „диспозиції“, совєтський представник в Об'єднаних Націях, Яків А. Малік, вчора вже був „диспонований“, беручи участь в совєтському прийняттю у Валдорф Асторія для членів Ради Безпеки. Прийняття відбулося з тої нагоди, що Малік залучив своє предсідництво в Раді впродовж червня. Хоча на самому прийняттю не затрувався вже жадних важливіших справ, проте вражала відсутність на ньому генерального секретаря О. Н., Трігве Лі. Він був на відпустці, як запрошення вислали, а після його приїзду два дні тому — його вже не запросили.

АЛЯНТИ В КОРЕЇ НА ПІДСТУПАХ ДО КУМСОНГ

Токіо, 29 червня. — Після двох днів боїв і проти заперечень со-спротиву червоних, альянтські війська на східному секторі фронту здобули вчора дальшу мильо гористого терену, підступаючи на безпосередню відстань від Кумсонг, головної ворожої бази після здобуття альянтами „залізничної трикутника“. На всіх інших ділянках 100-мильового фронту продовжувалися вчора запеклі місцеві бої, без будь-яких познак, що ворог пригтовляється до запропонованого Совєтами завішення зброї. Навпаки, постійне підтягання на фронт свіжих резерв та збільшене постачання зброї вказували б радше на підготовку чергового комуністичного наступу, що ствердив вчора знову альянтський командант на фронті, ген. Ван Фліт. Він рівночасно додав, що теж альянтське командування не одержало будь-яких інструкцій щодо евентуального припинення боїв на фронті. Ген. Ріджвей в Токіо зі свого боку відмовився від будь-яких коментарів на цю тему. Альянтське командування в Кореї рішуче заперечило поголоски, мовляв, комуні-китайські війська вже мали почати частинну евакуацію з Кореї до Манджурії. Альянтська розвідка стверджує цілком протилежне, а саме, що продовжиться перекидування комуністичних військ з Манджурії до Кореї. Крім локальних боїв на цілому фронті, альянтська авіація і фльота продовжували бомбардування ворожих воєнних об'єктів в заплілі, — завдаючи ворогові великих втрат і пошкоджень.

Акція в Справі У. Н. Дому в Нью Йорку

Нью Йорк. — Переведена місцевим Комітетом Українського Народного Дому акція за участь українських товариств у здійсненні цієї мрії, викликала загальне заінтересування громадянства не тільки в Нью Йорку, але й поза його межами тому, що українська громада цієї метрополії має важливий вплив на широке громадянське життя. Зібрання для створення відповідної організації для продовжування праці теперішнього комітету заповіджене на суботу 30 червня в год. 7 ввечері, в зівисній Бетговен Залі при-210 Іст П'ятій вулиці. Воно викаже, на скільки українська громада в Нью Йорку почувас себе на силах скористати з минулого досвіду для створення нового осередку народного життя.

МАДЯРСЬКИЙ ВЛАДИКА ЗАСУДЖЕНИЙ НА 15 РОКІВ

Будапешт, 29 червня. — Коуніо-мадярський суд проголосив тут вчора вирок на архієпископа Гросса, заступника кардинала Міндсенті на пості голови Католицької Церкви в червоній Мадярщині, засуджуючи його на 15 років ув'язнення. Одного із шістьох співвинувачених, теж католицького священника, засуджено на кару смерти а п'ятьох інших на в'язницю від 8 до 14 років. Всіх їх обвинувачувано в „змові проти держави“, грошевих спекуляціях на чорній біржі та взагалі в „контрреволюції“, подібно як і засудженого попередньо на досмертне ув'язнення кардинала Міндсенті. Усі обвинувачені на суді „признавалися“ до закидуваних їм злочинів, а засуджений Ім смерть священник „признався“ ще додатково до вбивства одного совєтського воєнка. Ціла судова комедія була скерована на остаточною ліквідацію Католицької Церкви в тій комуністичній країні.

В СВІТІ

Загальне зібрання фіскальних професілок більшістю 163 голосів проти 63 вирішило виступити з опанованою комуністами Світової Федерації Професілок.

Розгорлено підполну комуністичну організацію на Формозі, заарештувавши 106 її членів — повидомлю національно-китайське міністерство оборони.

Альбанський уряд знову звернувся до О. Н. з обвинуваченнями проти Греції, які закидаються порушування кордонів та водних і повітряних шляхів.

Посула майже цілком зникла вкрай на недоволюваних штучно просторах Ізраїля.

Англо-Іранська Нафтова Компанія, не зважуючи на події в Ірані, почала виплачувати 25% дивіденди.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year \$10.00, Six months \$5.25, Three months \$2.75.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає. Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

М. Р. ОРДЕН — У КЛОПОТАХ

Американські українці добре пам'ятають, як то большевицькі Українські Щоденні Вісті в час минулої війни і „дружби“ Сталіна з демократями, лякали українських робітників...

Як уже знаємо, ньюйоркський стейтвий комісар безпечен видав свого часу постанову в справі розв'язання Міжнародного Робітничого Ордену (МРО). Це рішення затвердив минулої середні Ньюйоркського Верховного Суду Генрі Грінберг...

Як виглядала ота „патріотична“ робота Ордену в практиці, добре відоме також і американським українцям, бо вони з дею боролися як зрадницькою в розумінні інтересів як американського так і українського народів...

„Ворлд Телеграм“ дає признання асекураційному ньюйорському департаменту та судді Грінбергові за прилюдне виявлення справжнього обличчя й суті МРОрдену...

Полтавський. ЧОРНІ ДНІ ЄЖОВЩИНИ (Спомини совєтського громадянина)

Слідчий кудись телефонував. З'явилися два сотрудики НКВД, зв'язали мене назад руки і повели вниз. У мене десь взялася сила. Я до того не міг стояти, а тепер сам скочив сходами. В очах пробігло все життя: дитинство, рідна хата, дружина, мати, всі знайомі. Мене привели в порожній підвал...

ВІРА У ВЛАСНІ СИЛИ

Злучені сенатські комітети закордонних справ і збройної служби, під спільним проводом сенатора Россела, закінчили переслухання в справі звільнення ген. МекАртура з посту альянтського головного команданта на Далекому Сході...

Практичні наслідки переслухання можна буде ствердити в майбутньому, але вони без сумніву будуть далекосягли, як в американській закордонній, так і у внутрішній політиці...

Іван Кедрич. „ВИ МАЄТЕ ДАТИ...“

Врак жертвенного духа в теперішній американсько-українській громаді, що про нього писала „Свобода“ (редакційна стаття „Гірка правда“ з 18 червня ц. р.)... це один бік медалі. Бік темний, сумний, трагічний, спонукуючий до глибоких рефлексій...

В широких публічних коментарях на тему переслухання вже тепер виділяється деякі їхні позитивні і негативні наслідки, як теж робиться загальні висновки. Позитивні наслідки в загальному такі:

Переслухання виявили, що американська закордонна політика не повинна занедбувати Азії ради кращої оборони Європи. Це важливе, бо уряд президента Трумана власне йшов по такій лінії. Переслухання в справі ген. МекАртура може стати переломним пунктом в американській закордонній політиці, яка ще ніколи не була з'ясована ліквідно до таких подробиць. Сенатор Россел вважав, що виявлені під час переслухання факти можуть теж скріпити однодушність та співпрацю союзних народів...

Кілька днів тому пишалося у різних українських часописах (перед нами вирізка із „Свободи“) оголошення: „Місце червоні призначений на збирання фондів на придбання Українського Народного Дому...“

Я знов мовчав. Тоді він підніс мені папірець. — Цей папірець треба підписати. Це — двохсотка. Читаю. Це стаття 200-та, де сказано, що мене обвинувачують за ст. 54-ою, п. п. 2 і 11 і п. 10, частина І, і що слідство закінчене і що додати більше нічого не можу. Прочитавши, я сказав: — Я на слідстві ще не був; у чому мене обвинувачують — мені невідомо і тому підписувати не буду. — Ми просити не стамемо — відповіди слідчий: — Можеш іти. Мене відправили назад у камеру. На другий день мене відправили до в'язниці в Полтаву, спецкорпус, камера 5. У в'язниці ті самі, що в підвалі НКВД. На один квадратний метр до 6-ти осіб. З'являю з рідною — ніякого. Передачу для обвинувачених у 54-тій статті не дозволено, лиш раз на місяць можна передати цибулю або часнику. Тільки по цьому сім'я могла доглядати, що я ще живий, або не вивезений. Так я просидів до грудня 1938 року. Котрогось дня у грудні мене „чорним вороном“ знов

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Українська молодь — це майбутнє української нації! Цю істину часто забувають і молодь часто-густо залишається без належної уваги і відповідного виховання. Найголовніше завдання української еміграції — зберегти українську молодь, виховати з неї надійну зміну, яка могла б перейняти прапор боротьби з рук старих борців.

Покоління старих українських діячів передреволюційної доби багато уваги звертало на молодь. В часи лютих заборох царських, в часи репресій проти українства ці діячі проводили широку нелегальну виховачу працю серед української молоді. Пишренили українських книжок серед молоді, організували гуртки української школи.

Навпаки. Обидві справи поважні, обидві станції небхідні, а громадянам, що ними живо цікавляться і хочуть реалізувати ці задуми, належить тільки признання. Мова не про справу, а про підхід до жертводавця, мова про спосіб, яким реалізатори цих планів думали про трагічну долю і кимешні тих громадян, що і серця і кишені мають щільно зачинені. І — здається — саме цей спосіб не добрий. Його геза зрозуміла: Не помагаючи просьби — треба хіба приказу. Але, як нам здається, де у грошевих справах не помагає просьба, ще менше помагає приказ. І коли сьогодні впала добровільна жертвенність, бо люди подоморалізовані, то спроба вводити жертвенність на приказ може здеморалізувати навіть саму ідею жертвенності. Жертвенність громадянства на громадські цілі мусить бути добровільна. Жертводавці можуть і повинні стояти під моральним тиском прилюдної опінії, але промовляти до них тоном „хай“ і „ви маєте дати“ — недоцільно. Підкреслимо: воно не добре не тільки тому, що не делікатно, нечемно, але головне тому, що не веде до цілі. Реакція на імперативи в листах за добровільними датками на громадські цілі показує, що люди не залючуються приказним тоном, а тільки обурюються. І це мають оправдання на те, щоб грошей — не дати. Український Конгресвий Комітет теж визначував квоти, що іх кожний громадянин повинен би виплатити відповідно до свого масткового стану. Але це була, так мовлять, орієнтаційна табеля: В цілці пропагандивний акції УКК за вилатою податку до його каси кладеться натиск така на моральний обов'язок давати добровільно на цілі політичної акції у користь української справи на американському терені. Так і треба поступати. Інакше й бути не може.

Ці рядки писані наслідком неприємних слів, що іх автор цієї статті почув від кількох осіб і різних середовищ під адресою приказуючого тону, щоб давати гроші. Закінюмо цей тон! Зате можна і треба лягти людям за їх егоїзм, іх вигідництво, іх скупарство, іх забриханій патріотизм, що обмежується тільки до слів.

Достойні Читачі! Ціло було непорозуміння: автор цих рядків і — напевне — „Свобода“, що іх видрукує, не проти прибиання Українського Народного Дому, ані будови

Я почав читати. Боже мій! — і показав на купу підліткового паперу, що лежав на столі. Сам почав нервово ходити по кімнаті. — Можеш іти. Я з тобою буду потім говорити. Мене відвели у камеру. — Ну, як? Довідався, за що тебе обвинувачують? — посланісь запити камерників. — Нічого я не довідався. — Чому ж ти не домагався прочитати? Він не має права відмовити. — Так — думаю — це була моя помилка, але її можна ще буде справити. На слідчий день мене знов викликали до слідчого. — Ну, як? Будемо кінчати справу? Я відповів, що не знаю ніякої справи. — А це що? Не справа? — сказав він, показуючи на купу паперів на столі. — Коли це моя справа — кажу — то давайте, я подивлюся, а тоді буде видно, як її кінчати. Слідчий усміхнувся, відгрозив з половиною паперів, склов іх. — От звіделя можеш прочитати, тільки швидко. Я почав читати. Боже мій!

познавства, влаштування доповідей, свят, літературних вечорів, організація драматичних гуртків, співочих та інших — такі були форми нелегальної праці серед молоді. Щоб пильне око царської поліції не помітило цієї українознавчої праці з молоддю, різні збори і засідання відбувалися в замаскованій формі — у формі приватних родинних вечорів, іменин тощо. Але справжнім традиційним національним святом української молоді було свято Першого липня. Під виглядом невинної забави, гулянки (чи як тут кажуть літкіца) відбувалося справжнє величне свято української молоді. Члени нелегальної організації української молоді збиралися в лісі, десь на березі річки, варили кашу, влаштували різні гри і забави. Це так би мовити зовнішня форма свята, за якою ховався цілком інший зміст. Це фактично були річні збори молоді, на яких підсумовувалася праця за минулий рік і вироблялися плани на майбутнє. Змістовні лекції, реферати, доповіді на українознавчі теми, декларації, спів, обговорення поточних важливих і актуальних для української справи питань — такий глибокий зміст цього свята. Ця традиція перейшла й на революційні роки. У 1917 році таємні організації молоді виийшли з підпілля і розгорнули надзвичайно широку роботу серед молоді. По всій Україні масово виникли „Юнацькі Спільноти“, „Гуртки Українознавства“. Здобувачи знання з рідної історії, мови, літератури, мистецтва, молодь цим самим ставала національно свідомою і високо патріотичною. І з цієї молоді були виховані самовиддані борці і невтомні працівники української національної справи. Це з них виийшли славі герої Крут, хоробрі бійці повстанських загонів, що зазвато боролися проти большевицьких окупантів у 1920-1922 рр. Це з них виийшли видатні діячі української культури доби Розстріляного Відродження. Ні, торми, ні засланія, ні концтабори большевицькі не згасили в іх ні душка прометеїського непоборного духа боротьби проти неволі і неправди. В іхніх душах до останнього зідхання горів як с к р а в и м полум'ям вогонь першолінійної ватри! День першого липня був не тільки святом української молоді, він був незабутнім днем, який живить роки, десятиліття, який на все життя залишає нестертий слід. Чи не воскресити і нам тут, на еміграції, що славу традиції молоді 1910-1920 рр.? Чи не варто б і нам проголосити день 1. липня національним святом української молоді? Чи який інший день, більш пристосований до американських обставин? Зібравшись на берегах чужих річок, наша молодь нехай пригадає чудову природу нашої рідної України, хай пригадає і важкий тернистий шлях нашого народу в його віковій боротьбі за Свободу і Незалежність! Хай в цей день наша молодь переїметься щирим бажанням, ні — цього мало, — хай перейметься фанатичним прагненням, незлобно волею продовжувати цю боротьбу до перемоги кожного кінця. П. В.

НОВИЙ ТВІР ІВАНА БАГРЯНОГО

Л. Луїс
(Іван Багряний: „Сад Гетсиманський“, Роман, Видавництво „Україна“, Новий Ульм, ст. 560)

Українські письменники та критики, проживаючи на вигнанні в Німеччині, багато дискутували про так звану „велику літературу“ та мріяли про те, щоб своєю літературною творчістю причинитися до здобуття волі своєму народові. Та з тих мрій досі мало що здійснилося. Бо великий твір не так воно легко написати в тих умовах, в яких жили тоді наші письменники. Згадати б хочби оті змисли лова репатріантів, які, що зовсім не створювали пригоди творчої атмосфери. Та й нелегке життя наших літературних сил і тепер. Та все ж таки перед нами поважний і великий розміром твір — роман Івана Багряного — „Сад Гетсиманський“.

Чи він великий і своїм змістом? Іван Багряний, уже на еміграції, видав кілька творів. Книжку поезій „Золотий бумеранг“, повість „Тигрлови“ та ще й драматичні твори. Критика різко оцінювала їх. Його ідеологічні прихильники хвалили їх; інші критики вказували, що автор замало дбає про формальні сторони своїх писань; були й такі, що не вдовольнялися ідейною основою творчості Багряного. А що ті всі критики скажуть про найповажніший досі твір Багряного, про роман „Сад Гетсиманський“. Дові не стрічали ми поважнішої оцінки цього твору, тільки зміяний нам гоєм польського поета Йосипа Лободовського, друкований в „Українських Вістях“ (Новий Ульм) — як переклад з польського місячника „Культура“ в Лондоні.

Авторів задум — це в мистецькому літературному творі змалювати російське червоне „правосуддя“ над українським народом. Головний герой роману, Андрій Чумак, пізнав усі тюрми першої столиці т. зв. СРСР — Харків, Харкова, і всюди стрічав величезну перевагу українців.

Вірмени, жиди, німці, росіяни, а найбільша кількість — господарі цієї землі — українці. Було їх там понад 80 відсотків.

Свій задум Багряний здійснив при допомозі доволі короткої фабули. Зачинає він її смертю старого коваля Чумака. Він з своїми синами воював за „радянську владу“. В хвилині смерті батька — три його сини займають визначні становища: Микола — командир стрілецької дивізії, Ми-

хайло — Чорноморської флотії моряк і парторг; Сергій — Військової авіації пілот і командир, ще й орденосець. Четвертий, наймолодший син, Андрій, — „ворог народу“ і арештант та бувший інженер-літун. І ним найбільше журиться батько та залишає перед смертю заповіт своїм синам на волі.

„Щоб ви, сини його вірні, старого Чумака Ковалю діти рідні, міцно трималися та й найменшого брата рятували, бо не знатимуть кості батьківські спокою і на тому світі“.

Сини з'їхали до батька, та вже його не застали живим, привітала їх старенька мати та сестра Галія. Приїхав додому і Андрій. Ця перша сцена в романі одна з крапих у Багряного, в ній змалювана любов і вірність української родини, якої не зуміла знищити навіть жадлива російська червона деспотія. Ця родина любов, це та віра, що давати сили Андрієві зносити найжорстокіші тортюри і не заломитися, не „розколюватися“. А „розколюватися“ — пише автор — це „означає не витримувати тортур і „признаватися“ у всіх злочинах, які закладені в невірній свідомості, або визнавати унікати отих тортур, з якими орудують і підтверджуючи все, чого хочє слідчий“.

Тут вміло автор покористувався мистецькими засобами українських похоронних голозін — Лободовський називає це „ліричним мотивом якогось народної рапсодії“, коли проза Багряного „впадає в ритм майже вірша, стає немов літанією, що заводять і співає“. Ось зачин роману:

„Швидко біжать поїзди степами, швидко плывуть кораблі морями, ще швидше летять літаки поїзд небесами, та найшвидше летять материне серце. Через гори високі, через води глибокі, через краї чужі несходими мчить воно ластівкою, за синими шукаючи, їх вглядуючи, та й — повертається назад змучене, — нема. Краї несходими, міста незчислими, гори непроглядні, чужина чужа, непривітна, — не знайти там матері слідів своїх. Марно кидатись материнське серце. Нема. А вони, сини, чи живі, а чи, може, їх і нема, — ані вісток не подають, ані самі не прибувають, ані поїздами, ані кораблями, ані тими літаками“.

Та не довог рідні брати Чумаченки „широ, сердешно, побратерськи“ гостювали, бо до кінцати війшов сержант НКВД з міліціонером і арештував Андрія. І автор на 550 сторінках свого роману розгор-

тає перед читачем страхоту російської червоної тюрми, такі жахливі страхоту, що перед ними бліднуть всі знамі досі описи й картини тюремних мук у всіх літературах від довітки людської історії аж до найновіших часів. Згадуваний вище Лободовський згадує кілька творів з подібною тематикою — між ними і „пересічну сповідь“ Кравченка та „гнітючу повість“ Кестлера „Тьма опівдні“. Та всі ці автори, це „немов мимовільні туристи, не заангажовані попередньо в совєтському житті і глухий війні, що провадиться на величезних просторах євразійської імперії“.

„Такої книжки, що з цілою завязато драматичністю безкомпромислового реалізму оголила б внутрішню совєтського державного апарату, книжки, написаної кимось, хто — не як тамті, втягнені радше випадково в роздуваючий трибун більшовицького молоха, — виховався в тому кліматі і від самого початку тримав чутливу руку на самому релікві воліг системи, що дотепер не було. Такою книжкою є повість Івана Багряного „Сад Гетсиманський“.

Бо треба згадати, що в тюрмах сидять в більшості ті, що будували совєтську тюрму народів, що за неї свою кров проливали. Є там і професор марксизму і лєнінізму, і партійці, і слідчі з НКВД, і комбриги, і навіть той інженер, що збудував цю тюрму, в якій тепер сам мучиться. В'язні — це не контрреволюціонери — їх вже давно знищили — автор описує 1937-1939 роки. Та й сам Андрій був колись за совєтську владу, він каже слідчому, що не так уявляв собі совєтське правосуддя, коли його батько й брати помагали закладати чужу петлю на шию свого народу.

„Колі мій рід борювався за революцію, проливаючи кров, він інтакже мислив про законність і пролетарське правосуддя“.

Та ця заява не робить жодного враження на слідчого, що тортюрами мучить не таких, як Андрій, але і командири бригади Васильченко, який вернувшись від слідчого в смертній агонії кричить:

„Я проклинаю той день і час... Коли я підпорядкувався приказам Лєва Троцького... а не пішов з Симоном Петлюрою... Може б ця мерзотня не панувала...“

Ми вже згадували вище, що Андрій не розколювався, хоч мав глибокі хвилі сумніву і навіть думав про самовбивство. Хвилі сумніву збуджували в ньому слідчі, що натяками, немов би його зрадив найстарший брат, або його наречена Катра. Та Андрій „безменно вірив у своїх братів, як у свою матір, як у свого батька, як у себе самого, що ніяке підозріння не вкладалось ані в його голови, ані серці“. „Брати соколи. Ні, тієї віри безмежної ніщо не в силі порушити, бо коли її порушити, то тоді (аж тоді!) прийде смерть, загинуть для душі“.

„Віра в людей, і не взагалі віра в людей, а віра в своїх братів“.

І оця віра в людину, віра в рідну людину, допомогла Андрієві перенести всі муки і не „розколюватися“ перед слідчими. Та й сам автор бачив, що тільки „щасливі випадки“ допомагали героям втримати його віру в людину в тій державній системі, де слідчі стараються довести, що людина,

це „дірна від бубляка“, що людина — це „ніщо, нічим, на пилина, комаха, за якою не стоїть і не стане жоден закон і який нема на що сподіватися“. Автор каже, що „маленький випадок, коли він западає з низкою сприміслих передумов, може спричинити дуже багато“. Це правда, що „життя складається з випадків“, але як оті щасливі випадки можуть зменшувати заслугу літературних героїв. Хоч правда і те, що щоб пройти без „розколення“ два роки совєтського слідства навіть з щасливими випадками, на те треба майже надлюдської сили, треба „навіть у злиднях бути паном над собою“, треба бути „людиною, що не визнає жодних компромісів“; людиною „могутньої породи й тваринної живучості“.

Та може запитатися здивований читач: „А деж Бог в романі під заголовком „Сад Гетсиманський“? Та ж автор берє motto з Святої Євангелії і ставить його на чолі свого твору, а пізніше ще двічі згадується про те місце, як Юда зрадив Христа. Та авторів герой „невірнутий“, він історію про Юду називає тільки „легендою“, і автор послугується одним місцем з Святого Письма тільки як поетичною алегорією — порівнянням, щоб успішне змалювати душевні муки й терпіння в зв'язку з думкою про те, хто зрадив його побут в матері перед НКВД. Зробив це о. Яков, що саме тоді був гостем у Чумацьких, як приїхали її сини, — і читав оповідання про зраду Юди.

Та в книзі Багряного є й друга постать священника в тюрмі, о. Петровський, „цього новітнього мученика“, що молиться за всіх і за Андрія, який відходив на муки слідства.

„Господи... Нехай же мене всіх і його дя чаша безглуздя“.

Гадасмо, що роман Багряного зовсім не втратив би на силі вислову та глибини психічних переживань головного героя, якби автор відважився був підкреслити, що й Андрій подібний приваїмні до тієї карлючки на дереві, про яку пишеться на 267 сторінці.

„Безсильний вітер заліг десь за мурами — він нічого не може вдіяти з тією утертою карлючкою... Нічого не може вдіяти. Во й ще не вибила гондзя остання, призначена видією силою, тією силою, що стоїть понад вітрами, понад мурами, понад опаловим небом, понад злобою, понад усім...“

Автор побоявся назвати цю „вищу силу“ Богом. А шкода, бо тоді його герой Андрій мав би ще більшу й тривкішу точку опертя, як тільки віра в людину. Хоч Андрій місцями немов би інстинктивно вірив в Бога, та згадував про „благословення Боже“, яке сплило на нього тому, що „мабуть о. Петровський за нього дуже молився“. Але сам Андрій не витягнув позитивних внесків з цього факту і не підкривив цієї вищій Божій силі, яка тримає при житті не тільки суху деревину, виставлену на подмухи вітру...

На першій сторінці роману автор зазначає, що „всі приваїща в його книзі — правдиві“. Та його твір при всій своїй документарності є й справжнім монументальним твором нашого письменства. І цим документарним характером твору треба б виправдати його по-

ДЗВІН СВОБОДИ

Славетний дзвін свободи завжди асоціюється в думках американців з Днем Незалежності, 175 років тому. Цей дзвін, що колись прозвучав на весь світ вістку про незалежність З'єднаних Держав, тепер зберігається, як святиня, у старому стейтсовому будинку в Філадельфії, що сьогодні зветься Голом Незалежності.

Звичайно, Дзвін Свободи не зразу став славетним, спершу він був звичайним дзвоном у Пенсильвенському Стейтсовому Будинку. Він був вилитий в Англії і важив 2000 фунтів, а до Філадельфії прибув 1752 року. Як його здімали з корабля, то так пошкодили, що його довелося переливати і тоді на ньому зробили напис: „Проголошувати свободу по всій країні і всім її мешканцям“. Ці слова вибрав з біблії Ісаак Норріс, делегат до Пенсильвенської Асамблеї. Тоді, в 1752 році ці слова були пророними, бо дух свободи віяв у повітрі. Проте, лише в наступне десятиріччя почався рух за незалежність Америки і відповідь на деякі об'єкції з боку Англії.

Починаючи з 1760-х років дзвін гучно протестував проти кожного акту англійського парламенту, що утискував колонії, і дзвонив же голосніше, коли ці акти входили в силу.

Він скликав людей на збори на площу коло Стейтсового Будинку в Філадельфії, щоб протестувати проти замахів на їх свободу. Він дзвонив тривогу в 1775 році, коли протести колоністів закінчилися першим кровопролиттям і восьмисоттисячній натовп зібрався на площі, щоб проголосувати за союз з іншими 12 колоніями, „щоб захищати зброєю наше життя, свободу і власність проти всіх спроб нас того позбавити“.

Через місяць після того у Стейтсовому Будинку зібрався Другий Контиентальний Конгрес, який, хоч і сподівався, що Англія визнає права Америки, та проте готувався до війни. Війна незабаром почалась, але рух за незалежність досягнув свого апогею лише через рік. Тоді, 7 червня 1776 року, Річард Генрі Лі, делегат до Конгресу з Вірджинії, висловив резолюцію, яка говорила, що „ці об'єднані колонії є, і мають право бути вільними і незалежними державами“. Тоді ж був обраний комітет для нарешчення проекту Декларації Незалежності. 2 липня 1776 року резолюція Лі була прийнята, а увечері 4 липня 1776 року Декларація пішла до друкарні, а 8 липня вона була вперше прочитана перед народом на площі Стейтсового Будинку. В цей день великий дзвін на башті Стейтсового Будинку дзвонив, щоб „проголосити свободу по всій країні“.

В цей день фактично дзвін Стейтсового Будинку перемінявся на Дзвін Свободи, а Стейтвий Будинок на Гол Незалежності, а площа перед ним

стала площею Незалежності. Згодом дзвін урочисто проголошував новину, що революційна війна закінчилась; він також дзвонив щоб відзначити що Джордж Вашингтон був обраний першим президентом нової республіки; в 1799 році він з жалобою прозвучав вістку про смерть Вашингтона, а пізніше його похоронний дзвін сповіщав про смерть тих, хто відіграв велику роль у створенні З'єднаних Держав Америки. Коли вже не лишиться більше героїв і державних діячів, щоб жалібно дзвонити по них, славетному дзвонові і самому прийшов час на відпочинок. Коли 8 липня 1835 року похоронна процесія проходила на місце останнього спокою Джона Маршалла, головного суддю Верховного Суду ЗДА, дзвін розколювався.

Майже 11 років Дзвін Свободи мовчки висів у своїй башті, але поки було вирішено висверлити з нього розколіну, щоб він міг дзвонити в день народження Вашингтона в 1846 році. Згідно з тогочасними свідченнями, дзвін „давав чисті йоті і гомосно дзвонив до підняти, — а пізніше зигзакоподібна розколіна давалася в знаки, чистого тону більше не було і дзвін був лише тінню самого себе“.

Дзвін Свободи, з його зигзакоподібною розколіною, тепер стоїть на п'єдесталі в Залі Декларації, в Голлі Незалежності. Він дзвонить тепер тільки

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ПОЗИКА ПО-СТАХАНОВСЬКИ

3-го травня, як відомо, в СРСР розписано „позикку розвинути народного господарства“. 17-го травня в газеті вже надруковано повідомлення міністерства фінансів СРСР, що до половини травня на позикку зібрано 34 млрд 452 міль. 883 тис. карб. з перевищенням на 4 млрд 452 міль. 893 тис. карб. Відано розпорядження припинити дальшу передплату...

ПАМ'ЯТНИК МИРНОМУ

У Полтаві відкрили пам'ятника Панасові Мирному. Коло літературно-меморіального музею, де споруджено пам'ятника, відбувся мітинг.

„КАНАДО-СОВЕТСЬКА ДРУЖБА“

Київ відвідала делегація „товариства канадо-совєтської дружби“ на чолі з Джейкобом Пеннером, що його запросили до СРСР. Члени делегації заїхали до університету, оглянули ботанічний сад, очоувачу фабрику (!), в театрі послужили оперу „Запорожець за Дунаєм“. Для них же влаштовано прогулянку по Дніпру до Канева на могилу Т. Шевченка.

підчас особливо урочистих церемоній, коли по ньому обережно вдаряє позолоченим молотком з гумою.

ЗМІНА ЦІН ОГЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“

У зв'язку зі загальними господарськими змінами в країні, з дня 1-го липня ц. р. встановлюється такі нові ціни за оголошення в „Свободі“ за один ряд (ліч) через одну колонку:

Фіналові звіти і статистичні оголошення	\$2.40
Оголошення піаністи, балет, концертів, з'їздів, предствалень, різних прибуткових імпрез та підприємств	\$1.40
Оголошення культурно-освітніх імпрез, народних мініфесталів, академії і т. п.	\$1.00
Оголошення відділів УНС	\$0.80

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“

УВАГА! ШІАГО, ІЛЛ! УВАГА!

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДИ АМЕРИКИ
Осередок ім. Д. Павлуцького в Шікаго-півн.

— влаштує —

В СУБОТУ, 7. ЛИПНЯ 1951 Р.
В ЗАЛІ ПІКОЛІ ШОПЕНА

КОНЦЕРТ

В ПРОГРАМІ: виступи: хору, драм. гуртка, національного гуртка, музичні точки, сольо-спів, та декламациї.

Початок у год. 8. ввечері.

Квитки можна набути кожного вечора в доміні СУМ-а при 2135 W. Chicago Ave.

Запрошуємо громадянство м. Шікаго до численної участі в Концерті, дохід з якого призначений на сплату власного дому.
Управа Осередку.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, 6. ВІДЛІ У ФІЛАДЕЛФІ

— влаштує —

В НЕДІЛЮ, 1. ЛИПНЯ 1951 Р.
в год. 7:30 ввечері
в САЛІ СВ. ВОЛОДИМИРА
1938-40 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

з нагоди 10-ї річниці Проголошення Відновлення Української Державності.

В ПРОГРАМІ: Святоточна промова д-ра Степана Галамала; виступ хору „Сурма“ під дирекцією п. І. Задорного; сольо-спів — п-ні Н. Тарасова; декламациї — п-ні Н. Горьсько та п. П. Гудакевич.
Українці Філадельфії й околиці! Всі масово на Академію!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА В АМЕРИЦІ
повідомляє, що

В ДНЯХ 6-ГО І 7-ГО ЛИПНЯ 1951 Р.
— відбудеться —

13-тий З'їзд Українського Золотого Хреста В ЗАЛІ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КЛЮВУ
292 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття З'їзду — голова Анна Гладун
2. Вибір Президії.
3. Звіти поодиноких відділів УЗХ.
4. Звіти урядників Головної Управи.
5. Запити й дискусія над звітами.
6. Звіт контрольної комісії.
7. Реферат: „Роля Української Жінки в Сучасну Порю“ — д-р Галина Лашенко.
8. Реферат: „Включення Нової Жінки Емігрантки в Життя Організації“ — Володимира Кавка.
9. Реферат: „20 Років Праці Українського Золотого Хреста“ — Павліна Різник.
10. Дискусія над рефератами.
11. Вибір нової Головної Управи УЗХ.
12. Пляни на будуче. — 13. Закриття.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ УКР. ЗОЛОТОГО ХРЕСТА:
Анна Гладун — голова; Павліна Різник — місто-голова; Міра Повх — секретарка; д-р Галина Лашенко — культ.-осв. і орг. референтка; Марія Лехницька, Анна Левчук, Марія Кукія, Володимира Кавка, Марія Квітковська — члени.

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ! УВАГА!

ЗАХОДОМ-УКР. НАРОД. ДОМУ та ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ В БАЙОН для вшанування 10-тих роковин Відновлення Української Державності

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 1. ЛИПНЯ 1951 Р.
В ЗАЛІ НАРОД. ДОМУ, 35 W. 19th St., BAYONNE, N. J.
години 2-га пополудні

„СВЯТОЧНІ СХОДИНИ“

Після сходин: Справа активізації Філі Українського Конгресового Комітету в Байон, Н. Дж. — Проситесь українське громадянство про численну участь. — Комітет.

НАДІЙШОВ ЧАС ВПЛАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЗА РІК 1951 — \$10—\$25—\$50.

КОЖНИЙ МАЄ ВИКОНАТИ СВОЙ ОВОВ'ЯЗОК!

ЗАМАНІФЕСТУЙМО СВОЮ УЧАСТЬ У ВІЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ ПІДТРИМКОЮ У. Н. ФОНДУ!

Чек—Моні Ордер посилайте на адресу:
"UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA", P. O. BOX 721, CHURCH ST., NEW YORK 7, N. Y.

НА ПРОДАЖ БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ "LA SALLE" АВТО в дуже добрім стані — ціна \$395. Можна бачити в котрім небудь часі в суботу, неділю і понеділок.

GRamercy 7-8951 Mr. LEON 155 — 2nd Ave., New York City коло 10. вул.

ДОБРЕ ВИРОБЛЕНА УКРАЇНЬСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ

на продаж, яку продається по причині хвороби. Ціна дуже приступна. С також помешкання.

222 MONROE ST., PASSAIC, N. J.

ОДИНОКІЯ УКРАЇНЬСЬКІ ШВЕЦЬ

В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. NICK HULYUK 741 Edgcar Road, Elizabeth, N. J.

Направляє черевки по уміркованих цінах. Робота гарантована. СВІЙ ДО СВОГО!

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C. Tel. GRamercy 7-7697

Д-р М. МАЙЗЕЛ лікує гострі і застарілі недуги чоловіків і жінок, шпирні, загальне ослаблення, шпирі з міхури, ревматизм, переводить аналізи крові і сечі.

Провірка \$3.00. 107 E. 17th St., NEW YORK CITY коло 4-тої Евеної і Юніон Сквер.

Dr. J. DERUHA 128 EAST 86th STREET New York City над станцією соборно Лексингтон Евено.

Місце має осередке положення, доступне з усіх боків. Окрені ждальні для жінок.

Особливу увагу звертає на недуги чоловіків і жінок, неправильності в ослаблення. Якщо маєте які труднощі зі здоров'ям тіла або ума, порадьтеся мене з повним довір'ям.

EVergreen 3-4416-4459 Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОКОДОВЕХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЕДЖІ.

КУРСИ МЕХАНІКІВ КУРСИ ЕДЖІ АВТАМИ Постараємося для Вас про екзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом.

TRUCKING VEB MOVING УКРАЇНЬСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Почато кампанію за Національний Фонд УККА — з великим успіхом

В дні 27 травня відбулось велике всенародне віче, на якому були не тільки українці Понгставу, але тех і з Кембару, Страдерсу, а навіть Ворену.

Председник Комітету Об'єднаних Українських Організацій, п. Петро Лішак, відкрив віче коротко, але змістовно промовою, поклянувшись на секретаря м-ра Жмуркевича.

Хор Т-ва „Самопоміч“ — „Трембіта“ — під упарвою п. А. Когута відспівав три пісні, з яких пісня У. Парми „Тей степам“ викликує у слухачів багдорий настрій.

У Делегат УККомітету, др. В. Шандор, у своєму прекрасному рефераті про значення, цілі та завданія Українського Конгресового Комітету, представив присутнім живо і яскраво цілу роботу УККА в теперішній момент, який мобілізує всі сили, щоб українська справа та українська визвольна боротьба нашла відповідний відгомін, як серед американської публічної опінії, так і у державних мужів; керівників американської політики, бо ж відомо, що Злучені Держави зважають сьогодні на долі цього народу.

Після доповіді д-ра Шандора, виступив з коротким словом знайомий йонгставському терені громадський діяч, активний і енергійний громадянин, п. Іван Павловський, який вивав присутніх до зложення Національного Дату, розпочинаючи від себе та складаючи \$25.

Після цього д-р Іван Скадчук поінформував присутніх про те, скільки Злучених Комітет та Т-во „Самопоміч“ вислали грошей на Національний Фонд в 1950 році. Отож Злучений Комітет вислав \$761.54, Т-во „Самопоміч“ \$260 разом \$1021.54. Крім того понад \$400 вплатило до УККА індивідуальним шляхом отже Понгставі зложив в 1950 році понад \$1400.00.

На цьому вічу зроблено теж основний перелік в роботі Злученого Комітету. Присутні одобрили пропозицію д-ра В. Шандора, щоб цей Комітет перебрав теж і функцію відділу УККомітету.

Вирішено для покращання праці вибрати ще 5 людей, які в будучому будуть вибрані платниками Національного Дату та представниками тих членів УККА, які помігли б Злученому Комітету успішно провадити працю відділу УККА. Цими вибраними були: І. Павловський, Ю. Присташ, М. Панько, П. Веселовський та Е. Гнатів.

Віче закінчило відспіванням національного гімну. Переведена збірка на самому вічу була дуже успішна. Зібрано \$332 Національних Датків та \$28,65 дрібних пожертв разом \$360,65.

Однак вже в перших днях після віча самі громадяни почали гомонити, щоб вилити Національний Даток, так, що сума Національного Фонду разом із дрібними жертвами на день 31. травня 1951 вийшла \$606,65.

Ось платники Національного Фонду: \$25: І. Павловський, Адв. П. Гітц; по \$15: о. Лев Адміан; по \$10: І. Вайлик, М. Миконич, Е. Гнатів, М. Терлецький, П. Веселовський, М. Вольковець, К. Менджала, А. Когут, М. Періг, М. Слрук, В. Венгер, П. Васильків, І. Ясновський, др. І. Скадчук, І. Панько, Д. Сенько, І. Лішак, о. М. Кулинч, О. Хитра, І. Дубас, І. Цебрик, Д. Голубець, І. Кравець, Т. Кулинч, М. Панько, П. Лішак, М. Мушинський, Ю. Присташ, М. Яром, Д. Пропь, О. Рибалт, Г. Луць, В. Прокопик; по \$5: В. Павлик, А. Гольман, М. Вулька, В. Вілан, П. Дідовський, І. Варгулич, Л. Сенчишак, В. Вілей, В. Вульбачинський; по \$2: М. Котик; Т-ва: „Самопоміч“ \$10, Горожанський Клуб \$25; дрібні жертви: по \$2: Д. Романко, А. Куртик; по \$1: П. Пацула, М. Кузник, П. Ясновський, П. Веселовський, М. Дуб, Н. Гусак, А. Лішак, Ір. Бура, п-ні Волинчак, п-ні Малюк, п-ні М. Сухар, п-ні П. Криль, Ю. Левинський, п-ні Л. Мигаль, Л. Грицько, п-ні М. Ладна, М. Юркевич, М. Козловський, М. Стопай, А. Вурій, Решта дрібними.

Всю суму повністю переслано до УККА. Разом із жертвами зібраними на святі Шевченка на фонд Г-льчану — УПА Нап. Фонд Понгставу на 1951 рік вносили \$596.49.

В КОЖНІЙ УКРАЇНЬСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ДОБРА НОВИНА для терплячих на болі ревматизму, недомагання жолудка, не стравність, обструкції, міхури, катар жолудка, каміня, як різнов шпирні хвороби як ензема, прищі, вського рода сверблячки, недомагання нирок, біль голови, потовчення тіла, вивихнені сугави, цукриця, перестуда, кашель, дихавниця, нервовість і інші хвороби, терплячі знайдуть полекшу при вживанню наших зіль, які імпортуємо з Індії і Китаю. Якщо терпите на яесь недомагання просимо писати до нас по безплатний циркуляр адресуєючи: Bradley Herb & Tea, Box 224, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„КВІТУЧА УКРАЇНА“

Київська кіностудія випустила новий повнометражний „документальний“ фільм п. з. „Квітуча Україна“ за сценарієм А. Малишка, режисурою М. Слудського, операторою К. Богдана, І. Кацмана, Я. Марченка, з музикою П. Майбороди та Д. Покраса. Фільм розповідає „про розквіт України при совєтському ладі, наданню творчу працю возз'ядженню українського народу“.

Фільм призначений першою чергою для експорту і пропаганди за границю. Його вже навіть і відано на кінофестивалі в Кані, Франції. Висвітлюють фільм поруч іншого — „Пісня про Сибір“.

ВІДНОВЛЕННЯ ОРЛА

В містечку Кобрин на Поліссі (належить тепер до Білоруської ССР) у вересні 1912 царська влада відірвала пам'ятника на честь сторіччя перемоги російських військ над Наполеоном. Пам'ятник являв собою гранітну скелю, увінчану бронзовим (двоголовим) орлом. В першу світову війну німці орла зняли, і скелю залишилися без нього досі. Недавно більшовики провели реставрацію пам'ятника. Двоголового орла знову встановлено на вершк скелі. На плітинці позолочено давні слова: „Російським воїнам, що здобули перемогу над військами Наполеона в межах Росії 15 липня 1812 р.“

ЗОВОБ'ЯЗАННЯ

У Києві відбулася „республіканська парада колгоспників, колгоспниць, працівників машинно-тракторних станцій і спеціалістів сільського господарства УССР“. Учасники „дідписали“ обширного (майже на три сторінки газети великого формату) листа до Сталіна, в якому зобов'язалися в цьому році „виростити високий урожай усіх культур, успішно завершити виконання річного плану розвитку громадського тваринництва, достроково виконати всі зобов'язання перед державою по здачч хліба, цукрових буряків, бавовни“ і т. п. Московська „Правда“ скоментувала цього листа так: „Слово совєтських людей — тверде слово. Можна не сумніватися, що патріотичний заклик колгоспників України зустріне гарячий відгук у всіх кутках ССР...“

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ Записала МАРІЯ ЛУК'ЯНЕНКО Ціна \$1.00. Можна замовити в „СВОБОДА“ 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ПЕРЕВІЗ пасажирів, пакунків і речей у місті, поза місто і на дальню відаль. ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ. Голоситися 6-10 ранку і 6-10 веч. Телефон: СУ. 9-7879. M. SHULGIN TRANSPORTATION 2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

„ПІД ЯРМОМ“

Павло Тичина, який — поруч Корнійчука — здобув собі у совєтв посаду дипломатичного репрезентанта УССР на всьляких комуністичних міжнародних зборищах, цими днями літаком їдзв до Софії, де відбувався 4-ий конгрес т. зв. спілки 6 о лгарсько-совєтської дружби. Разом з ним на конгресі від ССР були С. Толстов, А. Хоравя. На конгресі Тичина вголосив промову (це трапляється рідко, бо звичайно за нього говорять москалі самі). Він говорив про те, що „мільйони простих людей світу дивляться на Москву, як провідну силу боротьби за мир і прогрес“, а для переконливості зачитував російський переклад вірша болгарина Л. Стоянова про те, що „русскую правду познав, прозвєрають народи“. Для більшого ефекту Тичина сплонував у бік заходу і заявив: „Американці ще й на світі не було, коли вже східні слов'яни створили свою могутню державу від Балтійського моря до Чорного, від Карпат далеко на схід“.

Наприкінці зібрання, як подає Тичина в своєму репортажі, „затихли всі: — інтернаціонал заспівали! — в залі болгарською мовою, а в президії — російською...“ В той момент, приблизно, Тичина передав болгарам за президії „гостинець від українських письменників“ — кілька десятків примірників книжок — оповідань Івана Вазова (великого болгарського письменника) в українському перекладі, а головне — його роман „Під ярмом“, що означає по-українськи „Під ярмом“.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ІРИНА АРТИМ ПРОЩАННЯ ЗБІРКА ОПОВІДАнь в кольоровій оцілці сторін 100. Ціна 35 м. Замовлення слати до: „СВОБОДА“ P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МУЗИЧНІ ТВОРИ Ноты: „ВСІ ГРАЮТЬ“ (40 народних пісень) на піанно і спів. Ціна \$2.00. Замовляти в: „СВОБОДА“ P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНЬСЬКА ФУТРЯНА РОБИТНЯ В НЬО-ІОРКУ Roman KUSSOFF 41 W. 57th Street (5th Floor), NEW YORK CITY (близько Шостої Евеної)

Коли задумете справити нове футро, перемоделувати, направити, так порадьтеся в цій справі з досвідченим скряником Романом Кузевом. Він напевно подбає, щоб ваше футро, джанет чи конігр були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріалів. Ціни приступні. Інформації на телефон: PLaza 9-4238.

ТАРЗАН, ч. 2622. Дивний білий в'язень

„ARE EITHER OF YOU HURT?“ TARZAN ASKED. „WE HEARD —“ WE ARE UNHURT,“ ULAN INTERRUPTED. „THANKS TO THE BRAVERY OF DORIS.“

IT WAS SOME TIME LATER WHEN THORAR RAISED A WARNING HAND. „SOMEONE COMES,“ HE SAID SOFTLY.

„Чи ви обес пошкоджені?“ запитав Тарзан. „Ми чули...“ „Ми не пошкоджені“, перервав Улан. „Завдяки хоробрості Доріс“. Це було дещо пізніше, коли Тор підняв руку на знак перестороги. „Хтось іде“, сказав він тихо. Насторожено визираючи через горбок, вони побачили групу важко озброєних сарогів, які, зі зв'язаною білою людиною попереду, наблизилися до них.

НОВІ ІМІГРАНТИ

Українці, що приїхали старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Велу“ до Нью Йорку 29-го червня:

Чупірчук Кирило, Олена; Довженко Микола; Феденшин Антін; Кірітченко Профій; Манко Стефанія; Михайловський Марія, Михайло; Влізло Василь, Сибілла, Віра; Настасей Іван, Тамара; Данич Володимир; Луцик Роман, Олександра, Христина; Нестерчук Нестор; Стрільбицька Ольга; Шабан Михайло, Катерина, Олександра, Марія; Бігдей Теодозій, Катерина, Микола; Дуда Марія, Петро, Стефанія, Ярослав; Гераско Марія, Марія; Гаврешич Ярослав, Феломена; Бобик Іван, Анна, Іванна; Дмитраш Лев, Марія; Грегорчук Вавиль, Ганна, Станіслав; Гнатів Лев, Анна, Владислава - Гелінда, Вацлав; Яцишин Еміль; Кіраль Юрко, Бронислава; Коник Іван; Крупа Тимофій; Пахутяк Феся, Іван; Салагуб Микола, Ольга, Володимир; Галушка Богдан, Маргарита; Гамаєр Василь; Іванченко Микола, Онися; Серкез Елінаш, Анастасія, Стефанія.

United Ukrainian American Relief Committee, Inc. P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Іван Смолий ДІВЧИНА З ВІНИЦІ ОПОВІДАННЯ: Німецька окупація Совєтської окупація Початки УПА. Ціна 50 цт. Замовляйте в: СВОБОДА 81-83 Grand Street Jersey City 3, N. J.

УВАГА! Спеціальні ціни на СОЛОМ'ЯНІ КАПЕЛЮХИ від \$1.55 вгору. Імпортована панана від \$3.00 вгору. капелюхи з бангораш (їх можна мити) від \$1.94 вгору, як рівнож легкі літні ФІЛЬЦОВІ капелюхи по приступних цінах.

Відновляємо куплені у нас капелюхи. ПРОДАЄМО ШОВКОВІ КРАВАТИ, ПАСИ І ШЕЛКИ. (Говоримо по українськи) DUNLEY HAT SHOP 14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY (Між 2-ою і 3-ою Евеною.) — Телефон: GR 5-3733. Відкрито в п'ятницю до 9-ої, в суботу до 10-ої год. ввечері.

РОЗШУКІ

Вн. п. ФРАНКО КАПІТАН зволить зголоситися у своїй справі до своєї „Спонсора“ під адресу:

2213 East 32 St., Lorain, Ohio

Попукує МАЛАНЧУКА Н., посадилика міста Зборова, і ПРОЦІКА М., директора Союзу в Зборові. Писати до:

Y. SZCZEBLOWSKY 1444 West Division Street Chicago 22, Illinois.

РЕАЛЬНОСТІ

ЧИ ХОЧЕТЕ МешКАТИ поза містом та мати дохід з бізнесової реальності. 4 умебльовані апартаменти, 2 газолінові помпи, дуже добре приміщення на інтереси в кожну пору року. Прихід \$200 місячно тільки з апартаментів. Приблизно 1 акер землі межі New Brunswick і Plainfield, N. J. Напроти Hadley Airport. Ціна \$22,000. Голоситися до:

J. D. DESMOND Stelton Rd. New Market, N. J. Tel.: Dunellen 2-2803.

НА ПРОДАЖ

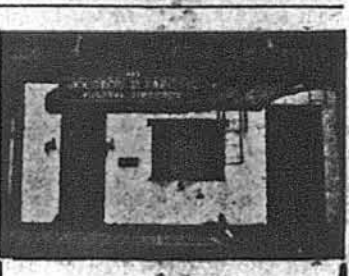
ГАЗОЛІНОВА СТАНЦІЯ при головній дорозі, дім 6 кімнат, всі уліпшення, квітник і город. Ціна \$15,000.

КУР'ЯЧА ФАРМА, 38 акрів, дім 6 кімнат, уліпшення, барна, гараж, 1,000 курей, машинерія. — Ціна \$18,000. Готівки \$8,000.

МОЛОЧНА ФАРМА, 125 акрів, 20 корів, вся машинерія, дім 9 кімнат, уліпшення. Чудовий краєвид, добра земля. Ціна \$35,000.

MICHAEL GELLNER Real Estate Ringoes, New Jersey Tel.: FLEMington 601 R 22

ІВАН КОРАЛЬЧУК FUNERAL HOME COMPLETELY RECONDITIONED ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ NEW JERSEY ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА У випадку смерті в родині клієнта як в день, так і в ночі: JOHN KOWALCHUK 129 GRAND STREET cor. Warren Street JERSEY CITY, 2, N. J. Tel. BErgen 4-8131

В. Володимир Пархучь український погребник Відповідний гідний похорон по уміркованій ціні. Модерна Каліфорнія БЕЗПЛАТНО Клієнту в день і в ночі: WOODROW W. PARCHUC Funeral Director Licensed New York & Connecticut 439 E. 5th St., New York City Tel. ORegon 3-2057 S. PARCHUC — Notary Public

Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS Обслуга Шпирі і Чесна Our Services Are Available Anywhere in New Jersey 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, NEW JERSEY ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬО УКРАЇНЬСЬКІЙ ПОГРЕБНИК парадна погребня по \$150 ціні так швидко як ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY Dignified funerals as low as \$150 Telephone. GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНЬСЬКІЙ ПОГРЕБНИК Занімається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна напідня до ужитку даром. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

TRUCKING VEB MOVING

УКРАЇНЬСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ 208 EAST 6th STREET коло школи св. Юра New York 3, N. Y. TEL. OR. 3-2484. ПЕРЕВІЗ ВАГАЖУ, МЕВЛІВ, РІЗНИХ РЕЧЕЙ І МАТЕРІАЛІВ.

IT WAS SOME TIME LATER WHEN THORAR RAISED A WARNING HAND. „SOMEONE COMES,“ HE SAID SOFTLY.

PEERING OVER THE RISE, THEY SAW A GROUP OF HEAVILY-ARMED SAGOTHIS, LED BY A LEASHED WHITE MAN, APPROACHING OVER A ROUGH TRAIL.